

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО**

**ТРАВЕНЬ 1945 РОКУ
У НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ,
НАЦІОНАЛЬНІЙ СВІДОМОСТІ ТА ІСТОРИЧНІЙ ПАМ'ЯТІ**

**Збірник матеріалів
Міжнародної наукової конференції
29 квітня 2015 р.**

НБ НПУ імені М.П. Драгоманова

200012404

Київ – 2015

ЗМІСТ	
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО ДО ГОСТЕЙ ТА УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ	
<i>Першого заступника Міністра оборони України Руснака І. С.</i>	7
<i>Директора Інституту історії України НАН України Смоля В. А.</i>	8
<i>Генерального директора Меморіального комплексу "Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років" Ковальчука І. П.</i>	9
<i>Начальника Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського Телелима В. М.</i>	10
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	
<i>Лисенко О. Є. 9 травня як предмет наукових досліджень і сегмент політики пам'яті</i>	12
<i>Грицюк В. М. Битва за Правобережну Україну</i>	15
<i>Веденєєв Д. В. "П'ятий Український фронт": діяльність спецслужб як фактор визволення України та Перемоги над нацизмом</i>	23
<i>Легасова Л. В., Сімперович В. М. "Битва за Україну" (1943–1944 рр.): особливості музейних студій та експозиційних нарацій</i>	27
СЕКЦІЯ 1. МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ТА "УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ". ІСТОРИОГРАФІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА ДЖЕРЕЛА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ПЕРІОДУ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	
<i>Гула Р. В., Кравець Н. П. Проблема феномену радянського патріотизму у роки Великої Вітчизняної війни у сучасному історіографічному дискурсі України</i>	32
<i>Гулай В. В. Вересень 1939 року: інмутаційно-пропагандистський дискурс підготовки та вступу Червоної армії в західну Україну в умовах розгортання агресії Німеччини проти Польщі</i>	36
<i>Рибченко Л. В. Демографія військових втрат України у Другій світовій війні</i>	39
<i>Семибратов Є. О. Місце України в стратегічних планах гітлерівської Німеччини</i>	44
<i>Трофимович Л. В. Бессарабське питання у радянсько-румунських відносинах (вересень – грудень 1939 року)</i>	47
<i>Чорний В. С. Україна між двома світовими війнами: уроки та перспективи розвитку</i>	51
<i>Шевченко В. Ф. Перемога у Другій світовій – звитязна подія української історії</i>	55
<i>Шкураченко О. В. Україна у міжнародних відносинах 1917–1945 рр.: історіографія дослідження</i>	61
СЕКЦІЯ 2. БОЙОВІ ДІЇ НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ, ЇХ НАСЛІДКИ	
<i>Бочаров М. М., Матвієнко І. Г. Досвід морально-психологічного забезпечення десантної морської операції в Криму 1943 рік</i>	66
<i>Вилко В. М. Участь 3-ої гвардійської танкової армії у Київсько–Фастівській операції</i>	69
<i>Вронська Т. В. Оточенці перших «котлів» 1941 р.: право та безправ'я</i>	73
<i>Дубовчук В. В. Бойові дії річкових флотилій на теренах України в роки Великої Вітчизняної війни</i>	78
<i>Кобзар А. О. Танки як стратегічний засіб боротьби в операціях за визволення правобережної України</i>	81
<i>Ковальчук С. В., Горбенко А. Робота тилу під час оборони Одеси (серпень–жовтень 1941 р.)</i>	85
<i>Котелевський П. Н., Демчучен О. М. Корсунь–Шевченківська битва</i>	89
<i>Кривизюк Л. П., Мокоїєць В. І. Підготовка офіцерів для танкових військ СРСР напередодні та під час Другої світової війни</i>	93
<i>Куровський Б. К. Досвід відновлення комунікацій у Чернігівсько–Полтавській стратегічній наступальній операції 1943 року</i>	97
<i>Мамедов А. А. Героїзм азербайджанського народу, проявлений в годы Великої Отечественной войны при освобождении Украины</i>	100
<i>Мітягін О. О. Створення та діяльність винищувальних батальйонів в системі охорони тилу Червоної армії на початку Великої Вітчизняної війни</i>	103
<i>Мусатаєв К. А. Участь народу казахстану у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.</i>	107

Науменко А. О., Печенюк І. С. Ідейно-політичне виховання воїнів Червоної армії у Битві за Україну в 1941–1944 роках	109
Нікітюк О. В., Копичко Н. М. Діяльність середніх медичних шкіл на території України у роки Великої Вітчизняної війни	117
Осадчий О. О. Підготовка та проведення мобілізації людських ресурсів в Україні в роки Другої світової війни	121
Останчук О. П., Новікова В. Г. Протиповітряна оборона військ в київській наступальній операції 2–6 листопада 1943 року	125
Резник В. І. Особливості ведення наступальних операцій на Донбасі в роки Великої Вітчизняної війни	130
Росицький В. С. Девіантна поведінка радянських військовослужбовців в період оборонних боїв 1941–1942 років як аспект фронтової повсякденності	134
Савченко Г. П. Підготовка населення України до протихімічної оборони в 1943 – 1945 рр.	135
Сеґеда С. П., Покотило О. І., Цікра І. О. Діяльність радянської військової преси на території України (1941–1945 рр.) як відображення сутності інформаційної війни	138
Сидоров С. В. Битва за Москву та Берлін: загальні риси та особливості	142
Соколюк С. М. Участь підводних човнів чорноморського флоту у транспортних перевезеннях та діях з евакуації у 1941–1942 рр.	147
Топальський В. Л. Нічні мисливці-блокувальники авіації дальньої дії у боях за Україну	151
Фролов С. М. Застосування розвідувального загону чорноморського флоту в обороні Севастополя (1941–1942 рр.)	154
Фурман І. І. Досвід застосування підводних мінних загороджувачів радянського чорноморського флоту у 1941–1944 роках	157
Челобітченко О. О. Радянсько-американська операція 1944 року "Френтік" – новий виток у розвитку стратегічної авіації	161
Чірікалов О. С. Аналіз факторів, що впливали на підготовку та проведення евакуації німецько-румунських військ (сил) з Криму у 1944 році	167
Яхнівський В. П. Двічі герої Радянського союзу – українці. Портрет звитяги	171
СЕКЦІЯ 3. РАДЯНСЬКИЙ РУХ ОПОРУ ТА УКРАЇНСЬКИЙ САМОСТІЙНИЦЬКИЙ РУХ	
Гаврилів І. О. Український визвольний рух в роки Другої світової війни: проблема історичних парадигм та методологічних підходів у сучасній історіографії	176
Іщук О. С., Ніколаєва Н. Б. Стаття Я. В. Богдана «Міжнародний огляд» як віддзеркалення поглядів підпілля ОУН на взаємини країн-союзників (СРСР, Великобританії та США) наприкінці Другої світової війни	181
Масвський О. О. Відображення партизанського руху в плакатній продукції радянської та німецької пропаганди	183
Прус В. З. Український національний рух опору в роки Другої світової війни	185
Слюсаренко П. М. Рух опору на окупованих нацистською Німеччиною українських землях у 1941–1944 рр.	189
Стукаліна Н. Т. Радянський рух опору на Волині у Другій світовій війні	194
Трофимович В. В. Діяльність ОУН і УПА на Любомльщині (1941–1943 рр.)	197
Ухач В. З. "Обличчям до сходу" похідні групи українських націоналістів на великій Україні (сучасний історіографічний дискурс: вибрані аспекти)	201
Ходанович О. Л. Військова діяльність УН на території окупованої України (1941 – 1943 рр.)	207
СЕКЦІЯ 4. НАЦИСТСЬКИЙ ОКУПАЦІЙНИЙ РЕЖИМ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	
Жуковська А. І. Дорогою до "своїх" (оточенні, які стали героями Радянського союзу)	212
Заболотна Т. В. Звернення у владу як один із варіантів вирішення повсякденних проблем киян у роки нацистської окупації	215
Зек Б. М. Юденрат Луцька у 1941–1942 рр.	221
Іванов С. С. Форми та методи вербування оstarбайтерів (на прикладі Волині)	225
Калініченко О. О. Визволення України чи «пролетарський інтернаціоналізм»?	229
Каменик Ю. В. Формування патріотизму в роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років: досвід та уроки	233
Кукін І. В., Шоміна П. І. Життя і боротьба за свободу громадянського населення в окупованому Харькові	237

<i>Курас Д. І. До питання про основи колоніальної політики Третього райху на території України під час Другої світової війни</i>	241
<i>Савіцький Р. П. Спогади Л. М. Величка про німецьку окупацію Галичини 1941–1944 рр. (на матеріалах смт. Більшівці)</i>	243
<i>Титаренко Д. М. Особливості формування та еволюції образу окупанта у свідомості населення східної України (1941–1943 рр.)</i>	248
<i>Филь О. М. Деякі аспекти фронтового побуту Червоної армії у спогадах героїв Радянського союзу</i>	253
<i>Шевчук В. П. Ідеологічне обґрунтування нацизмом окупації радянської України</i>	258

**СЕКЦІЯ 5. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.
ПРОБЛЕМИ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ**

<i>Бураков Ю. В. Невідомі листи німецьких солдатів Східного фронту з фондів Львівського музею: окопна повсякденність війни</i>	262
<i>Ветров І. Г. Відродження українського військово-промислового комплексу України на завершальному етапі війни</i>	265
<i>Горелов В. І., Скрябін О. Л. Музейний експонат – танк Т-III Панцерваффе Вермахту як віддзеркалення Перемоги антигітлерівської коаліції над нацизмом у Європі</i>	269
<i>Голиш Г. М., Лисиця Л. Г. Типологізація, динаміка мережі та контингентів спеціальних дитячих установ УРСР у постокупаційний період (1943–1945 рр.)</i>	273
<i>Дудник В. М. Сучасні Інтернет-ресурси з історії Другої світової війни</i>	276
<i>Дяченко В. І. Злочини комунізму під час Другої світової війни</i>	279
<i>Мисюк Ю. П. Історична пам'ять як каталізатор національного становлення</i>	283
<i>Михайлюк М. В. Пам'ять про Голокост чи «Голокост пам'яті»: огляд позицій українських фахівців</i>	286
<i>Мірошніченко В. І. Патріотичне виховання сучасних воїнів у контексті історичної пам'яті про подвиг прикордонників у Великій Вітчизняній війні</i>	291
<i>Осьодло В. І., Будагьянц Л. М. Посткласичні концепції історичної пам'яті та перспективні напрями дослідження пам'яті про Велику Вітчизняну війну</i>	294
<i>Пастушенко Т. В. Російська агресія проти України та Друга світова війна: нові інтерпретації в політиці, пам'яті та науковій дискусії</i>	297
<i>Перехрест О. Г., Перехрест І. В., Тітіка О. О. Медична реабілітація й соціальна підтримка інвалідів війни в Україні (1943–1945 рр.)</i>	301
<i>Потильчак О. В. Між війною і миром: установи системи радянського військового полону в українській РСР у травні 1945 року</i>	304
<i>Салита О. О. Інформаційне протистояння СРСР та нацистської Німеччини у 1941–1944 рр. в трофейних архівних матеріалах</i>	308
<i>Харук А. І. Відбудова авіаційної промисловості України у 1943–1945 рр.</i>	311
<i>Хойнацька Л. М. “Особливі поставки” як джерело відновлення важкої індустрії України (1945–1950 рр.)</i>	314
<i>Шелейко Т. В. Технічні аспекти відновлення рухомого складу залізниць України</i>	317
<i>Відомості про авторів</i>	322